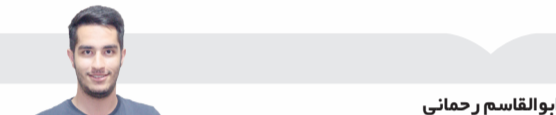

شواهد و قرائن هشدار می‌دهند

مراقب قرمز شدن کرونا در اواخر خرداد باشید

ابوالقاسم رحمانی

دبیر گروه جامعه

دوگانه دولت-ملت، فقط در این ماجرای مدیریت کرونا! هربار که قصد نوشتن از نحوه مدیریت و مواجهه با کرونا بود، سخت‌ترین جای نوشتن‌ها، آن جایی بود که باید گلایه می‌کردم. از مردم با از دولت؟ شرط انصاف حکم به نقد هردو می‌کشد. با همه کاستی‌های مدیریتی و سهل‌انگاری‌ها و اشتباهاتی که در ارتباط با رویه دولت و ستاد ملی مقابله با کرونا در

مبارزه با این ویروس شاهدش بودیم، یک جایی هم می‌توان یقه مردم را گرفت. آنهایی که هنوز حدود یک هفته تا تعطیلات نیمه‌خرداد باقی مانده بار و بندیل سفر را جمع کرده و عازم شهرهای مختلف شده‌اند. یک بار، یک جایی، یک نفر گفته بود درست است که مملکت دولت دارد، رئیس دولت دارد، وزیر و مدیر دارد، اما فکر کنید در شرایط بی‌دولتی هستیم، اینطور شاید خودمان کمی بیشتر حواس مان را جمع کنیم. من هم می‌خواهم همین را بگویم و بعد از این سراغ قصور دولت بروم. اصلا اگر دولت همه چیز را رها کند، به نظر ما مردم بهتر از پس مدیریت امور برمی‌آییم. این طور که نمی‌شود، نه محدودیت جدی برقرار است و نه

نظارت خاصی، مردم یک هفته مانده به تعطیلات نیمه‌خرداد، از این شهر به آن شهر راه افتاده‌اند و عزم سفر کرده‌اند. همین یکی، دو شب اخیر، جاده‌های شمالی کشور، شاهد ترافیک سنگین بوده‌اند، چرا؟ چون دولت تاریخ مشخصی را برای اعمال محدودیت‌های جاده‌ای به خاطر کرونا در نظر گرفته است و مردم برای فرار از این محدودیت‌ها، پیش از موعد راهی جاده‌ها شده‌اند و احتمالاً پس از آن هم به شهر و محل سکونت‌شان باز خواهند گشت. به قولی محدودیت‌هایی را که به خاطر حفظ جان و کاهش میزان شیوع کرونا در کشور وضع کرده‌اند، دور می‌زنند و این سریال تکراری یک‌سال و اندی درگیری ما با ویروس کروناست. هربار که به یک

تعطیلات خاصی برخوردیم، هربار که فرصتی مهیا شد و هربار که ستاد ملی مقابله با کرونا بیش از همیشه کوتاه آمد، مردم کرونا را فراموش کردند و هشدارها را پشت گوش انداخته و راهی مسافرت شدند و سرآخر هم کرونا گرفته به محل زندگی خودشان بازگشتند و شهر محل سکونت‌شان را هم اگر کرونا گرفتند، کرونایی کردند. عایدی این بی‌توجهی و بی‌ملاحظگی و عدم‌نظارت و جدیت دولت، شد آغاز پیک جدیدی از کرونا در کشور با صدها کشته‌شده و هزاران مبتلا! درحال حاضر هم همان طور که گفتیم، خلق‌الله یک هفته جلوتر و برای دورزدن محدودیت‌ها سفرها را آغاز و نگرانی‌ها در ارتباط با آغاز پیک پنجم را تشدید کردند.

وضع موجود

«طبق اعلام مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت از هفت تا هشت خرداد ۱۴۰۰ و براساس معیارهای قطعی تشخیصی، هفت‌هزار و ۱۰۷ بیمار جدید مبتلا به کووید-۱۹ در کشور شناسایی شد که هزار و ۶۲ نفر از آنها بستری شدند. مجموع بیماران کووید-۱۹ در کشور به دومیلیون و ۸۹۳ هزار و ۲۱۸ نفر رسید. متأسفانه در طول این ۲۴ ساعت، ۱۷۳ بیمار کووید-۱۹ جان خود را از دست دادند و مجموع جانباختگان این بیماری به ۷۹ هزار و ۷۴۱ نفر رسید. خوشبختانه تا کنون دومیلیون و ۴۲۵ هزار و ۳۳ نفر از بیماران، بهبود یافته یا از بیمارستان‌ها ترخیص شده‌اند. چهارهزار و ۲۹۶ نفر از بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در بخش‌های مراقبت ویژه بیمارستان‌ها تحت‌مراقبت قرار دارند. اکنون ۱۹ میلیون و ۶۸۷ هزار و ۷۷ آزمایش تشخیص کووید-۱۹ در کشور انجام شده است. سومیلیون و ۳۳۷ هزار و ۸۴۸ نفر در اول واکسن کرونا و ۵۰۸ هزار و ۶۷۲ نفر نیز در دوم‌رات تزریق کرده‌اند و مجموع واکسن‌های تزریق‌شده در کشور به سه‌میلیون و ۸۴۶ هزار و ۵۲۰ نفر رسید. درحال حاضر ۱۳ شهر کشور در وضعیت قرمز، ۲۱۴ شهر در وضعیت نارنجی، ۲۲۱ شهر در وضعیت زرد قرار دارند.» این آخرین وضعیت شیوع کرونا در ایران است؛ وضعیتی که هنوز با شرایط ایده‌آل فاصله زیادی دارد و هرگز نمی‌توان ناظر به آن ادعای کنترل این بیماری را در کشور داشت. تعداد ابتلاها چهاررقمی و تعداد موارد مرگ و میر ناشی از کرونا هم همچنان سه‌رقمی و بالای صدنفر است! ۱۳ شهر کشور در وضعیت قرمز قرار دارند و ۲۱۴ شهر هم نارنجی هستند. وضعیت کلانشهرها شکننده توصیف می‌شود و سویه‌ها و جهش‌های جدید کرونایی اعم از هندی و آفریقایی و... هم درحال چرخش هستند. سویه غالب انگلیسی است ولی هیچ تضمینی وجود ندارد به‌خاطر قدرت سرایت بالاتر بقیه جهش‌ها، این وضعیت تغییر و به وضعیت بدتری کشیده نشود. در چنین شرایطی، بسیاری از ما کن و مشاغل پرخطر بازگشایی شده‌اند و میزان رعایت پروتکل‌ها هم به طرز محسوس و نگران‌کننده‌ای کاهش پیدا کرده است.

وضع مطلوب

از وضع موجود که عبور کنیم، به وضع مطلوب می‌رسیم. وضع مطلوب یعنی کاهش بیشتر و به سفر رسیدن شهرهای قرمز و تاریخی، یعنی ایجاد و ادامه محدودیت‌ها برای رسیدن به نقطه‌ای که گردش ویروس تحت کنترل قرار گیرد، یعنی میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی توسط مردم افزایش پیدا کند و درنهایت یعنی انجام سریع و گسترده واکسیناسیون کرونا! در اولی یعنی پایان وجود شهرهای قرمز که هنوز به نقطه مطلوب نرسیده‌ایم، در دومی یعنی ایجاد محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها هم که عیان است، هیچ محدودیت و ممنوعیت جدی وجود ندارد و هر کس هر جایی می‌خواهد می‌رود و هر کاری که می‌خواهد می‌کند، کافی بود همین روز گذشته سری به مسیرهای منتهی به شمال می‌زدید، می‌دیدید که مردم چگونه درحال دورزدن محدودیت‌های آینده هستند، در سومی هم که وضع واکسیناسیون خیلی خوب پیش نمی‌رود. واکسن‌های ایرانی که همچنان درحال گذراندن مراحل کارآزمایی بالینی هستند، خارجی‌ها هم که کمافی‌السابق قطره‌چکانی و غیرشفاف وارد می‌شوند و هنوز حواشی گذشته را همراه خود دارند. تجربه این بیش از یک‌سال درگیری و مواجهه با ویروس کرونا به خوبی نشان داد اگر وضعیت حفظ شود و مداخلات خاص صورت نگیرد، اوضاع از چیزی که هست بدتر نخواهد شد. منتها برخی اقدامات اخیر ستاد ملی مقابله با کرونا و دولت روحانی کمی عجیب به نظر می‌رسد. یعنی با کنارهم قرار دادن این اتفاقات، نتیجه خوبی حاصل نمی‌شود. وضعیت بازار مرغ و مایحتاج عمومی زندگی مردم، ماجرای قطعی برق و حالا اقداماتی که طبق پیش‌بینی کارشناسان بیک پنجم‌ماه به ایام انتخابات می‌کشاند. توهم توطئه نیست، نقل‌جان مردم و سلامت آنهاست، در چنین شرایطی، باید با جنگ و دندان‌آرامش نسبی ایجادشده و روند نزولی را حفظ کرد.

میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی قابل قبول نیست

روز گذشته حسن روحانی در جلسه ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا با یادآوری اینکه در شانزدهمین ماه شیوع ویروس کرونا هستیم، گفت: «ما با چهار موج ویروس کرونا روبه‌رو شدیم و آنچه شاهد هستیم روند کاهش است؛ هم فوتی‌ها و هم ابتلاها. نسبت به هفته گذشته، روند کاهش‌ی بوده البته درمورد دو، سه استان جنوبی هشدارهایی داده شد، چرا که شرایط آنها مناسب نیست. در نقشه رنگی کشور چند نقطه به‌عنوان نقطه قرمز مورد توجه قرار داده شده است و امیدواریم هفته جاری از این شرایط عبور کنیم تا در زمان انتخابات در سراسر کشور جایی نقطه قرمز نداشته باشیم و مناطق نارنجی هم به حداقل کاهش یابد. میزان مراعات پروتکل‌های بهداشتی در سراسر کشور حدود ۶۷ درصد است که رقم قابل‌قبولی برای رعایت پروتکل‌ها نیست. رعایت پروتکل‌ها باید بالای ۸۰، ۹۰ درصد باشد که از این بیماری عبور کنیم. کرونای انگلیسی وارد کشور شد و جهشی ایجاد کرد که بسیار بد بود و مشکلات زیادی هم ایجاد کرد. اخیراً نوع هندی این ویروس در برخی مناطق مردم را مبتلا کرده است. باید تلاش کنیم این متواسیون جدید سرایت نکند و منحصر در همان یکی، دو استان شود و به سمت استان‌های دیگر نیاید. از مردم خواهش می‌کنیم سفرهای بین‌استانی را انجام ندهند و تحمل کنند تا به خوبی به پایان ماه خرداد و انتخابات برسیم. تصمیم گرفتیم از روز چهارشنبه سفرهای بین‌استانی تا روز دوشنبه ممنوع شود. دولت می‌خواهد کرونا را مهار و انتخاباتی سالم برگزار کرده و به معیشت مردم توجه کند و طرح‌های خود را به سرانجام برساند و در بخش تحریم‌های پایانی را بردارد که امیدوارم با این وعده‌ها مردم در دولت سیزدهم شرایط بهتری داشته باشند.» از آنجایی که تا به اینجا هر ادعایی از سوی رئیس‌جمهور صورت گرفته، عکس آن رخ داده است، ضمن حفظ امیدواری نسبت به آینده، اما باید نگران بود و رنگ قرمز استان‌های جنوبی کشور که درگیر کرونایی جهش‌یافته هستند را جدی گرفت.

وضعیت شهرهای جنوبی کشور مساعد نیست

علیرضا رئیسی، سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا هم در ارتباط با آخرین وضعیت شیوع این بیماری در کشور خاطرنشان کرد: «در کشور خودمان و در اکثر استان‌ها خوشبختانه همچنان روند نزولی بیماری را طی می‌کنند و میزان مرگ‌ومیر ناشی از بیماری دارد کاهش می‌یابد. اما نکته مهم آن است که در برخی استان‌ها به‌ویژه جنوب و جنوب‌شرق کشور مواردی از افزایش بیماری در برخی شهرها را داریم مشاهده می‌کنیم که نشان می‌دهد باید در آن مناطق منتظر باشیم و سریع‌تر عمل کنیم و حواس مان باشد اگر کوچک‌ترین غفلتی صورت گیرد سوش جدید هندی می‌تواند اکثر شهرها را درگیر کند و این موضوع هشدار است. در استان‌های بوشهر، سیستان و بلوچستان، کرمان، کرمانشاه و هرمزگان موارد ابتلا در برخی شهرها دارد افزایش می‌یابد. این موضوع زنگ خطر و هشداری است که باید دقت شود. دیر و کنگان در بوشهر، چابهار در سیستان و بلوچستان، جیرفت، سیرجان و شهر بابک در کرمان، سرپل‌ذهاب در کرمانشاه، بندرعباس، جاسک، بندرخمیر، رودان، قشم و میناب در هرمزگان جزء ۱۳ شهری هستند که وضعیت‌شان از نارنجی فراتر رفته و قرمز شده‌اند و باید مواظبت شود. ممنوعیت سفر بین‌استانی از ساعت ۱۲ ظهر روز چهارشنبه ۱۲ خرداد تا ۱۲ ظهر دوشنبه ۱۷ خرداد ماه است. بنابراین سفر در این بازه زمانی ممنوع است. به‌دنبال ممنوعیت تردد بین‌استانی اتخاذشده، جرائم یک‌میلیونی برای تردد در شهرهای قرمز و ۵۰ هزار تومانی برای شهرهای نارنجی و زرد برقرار است. این ممنوعیت سفر بین همه استان‌ها بدون توجه به رنگ‌بندی شهرهاست.»

روند مراجعات نزولی است، اما با سرعت کم

جلیل کوهی‌پایه‌زاده، رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران درخصوص وضعیت مراجعه بیماران و پذیرش آنها در بیمارستان‌های تحت‌پوشش دانشگاه علوم پزشکی ایران، گفت: «این روند نسبت به روزها و هفته‌های قبل کاهش است؛ البته این کاهش خیلی عمده و چشمگیر نیست و در برخی روزها حتی کمی افزایش می‌شود. اما در مجموع در هفته آخر اردیبهشت نسبت به روزهای آغازین این ماه هم مراجعه بیماران و هم تعداد مرگ‌ها کاهش پیدا کرده است و در شیب نزولی پیک چهارم قرار گرفتیم؛ هرچند سرعت کاهش هم سبب نگرانی است تا مبادا پس از تعطیلات پیش‌رو (نیمه‌خرداد) در پذیرش بیماران دچار مشکل شویم. در صورت شکل‌گیری تجمع‌ها در تعطیلات پیش‌رو احتمال افزایش بار بیماری بعید نیست. اگر مردم پروتکل‌های بهداشتی را رعایت کنند جهش‌ها نمی‌تواند چندان اثرگذار باشند و سبب پیک شدیدی نشوند. درمورد موج چهارم متأسفانه کمترین میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی را تجربه کردیم. خوشبختانه اکنون نسبت به هفته‌های گذشته رعایت مردم هم بهتر شده است و اگر این روند ادامه داشته باشد مسلمان جهش‌ها نمی‌توانند پیک‌های عمده ایجاد کنند. پیش‌بینی ما در شهر تهران این است که پیک چهارم همچنان کاهش‌ی باشد و اگر اتفاق خاصی نیفتد و در تعطیلات نیمه‌خرداد رعایت‌ها صورت گیرد، بتوانیم اوضاع را به درستی مدیریت کنیم. با رعایت پروتکل‌ها و افزایش واکسیناسیون امیدواریم بتوانیم شرایطی ایجاد کنیم که پیک بزرگی نداشته باشیم. خوشبختانه کمبود دارویی نداریم. زمانی که از پیک پایین می‌آییم مصرف دارو و اکسیژن کاهش می‌یابد و الان مشکل عمده‌ای در تامین دارو و اکسیژن در بیمارستان‌ها نداریم.»

نگران پیک پنجم کرونا باشیم

تجربه خیلی بالا و خوبی در واکسیناسیون در گذشته و همین سال‌های اخیر داشته باشیم، مثلاً واکسیناسیون سراسری سرخک و سرخچه که ۳۰ میلیون نفر در عرض دو هفته واکسینه شدند، اما موضوع تعداد واکسن‌هایی است که در اختیار داریم و برای همین هم مجبوریم با برنامه پیش‌بروییم و با اولویت‌بندی افراد جامعه با متر و معیارهایی که اعلام شده، پروسه واکسیناسیون را پیش‌بریم و انتخاب کنیم که به چه کسانی واکسن تزئیم و به چه کسانی، فعلاً نه! اینها همه باعث کنده روند واکسیناسیون است. اگر ما تعداد واکسن مناسبی در اختیار داشتیم، مطمئن هستیم که سرعت واکسیناسیون افزایش پیدا می‌کرد. این راه فراموش نکنیم در وضعیت فعلی تهیه کردن واکسن در دنیا با مشکل روبه‌رو است. رقابت برای تهیه واکسن بین کشورهای مختلف دنیا زیاد است. ما خیلی به روسیه و هند و چین دل بسته بودیم که واکسن ما را تامین کنند، اما متأسفانه هیچ کدام نتوانستند انتظارات ما را برآورده کنند. هند خود دچار یک بحران بزرگ شد و نتوانست کمک خاصی به ما کند، چین به این خاطر که روزانه چندین میلیون تزریق واکسن برای شهروندان خود را پیش‌برد هم نمی‌تواند تعداد قابل‌توجهی واکسن در اختیار ما بگذارد و روسیه هم به‌دلیل محدود بودن ظرفیت تولید واکسن همین‌گونه است و خیلی نمی‌تواند کمک‌شایانی به ما کند. اینها همه یعنی محدودیت‌ونه هندوستان، نه چین و نه روسیه نتوانستند آن طور که انتظار داشتیم، واکسن در اختیار ما بگذارند. همه اینها دست به دست هم داده‌ و کنار بدقولی صندوق کوواکس باعث شده پوشش واکسیناسیون مناسبی که انتظار داشتیم و داریم، صورت نگیرد. صحبت از واکسن‌های داخلی همچنان داغ است ولی خب این واکسن‌ها هم هنوز مراحل آزمایشگاهی خود را نگذرانده‌اند و هر اخباری هم منتشر می‌شود که مثلاً فلان تاریخ واکسیناسیون عمومی را با واکسن ایرانی آغاز می‌کنیم و... همه منوط به این خواهد بود که از عملکرد و اثرگذاری واکسن مطمئن شده باشیم و این که هنوز هم تعداد و میزان تولید واکسن ما افزایش چشمگیری پیدا نکرده است. اگر تعداد تولید افزایش پیدا کند حتماً زودتر و بیشتر، آن هم بعد از پایان دوره آزمایش و کارآزمایی، می‌توانیم با واکسن ایرانی مردم را واکسینه کنیم. تا آن موقع هم راهی جز تامین واکسن از منابع خارجی نداریم و باید زودتر برای تامین این واکسن‌ها کارهای جدی کرده و دستی به سر و روی واکسیناسیون در کشور بکشیم.»

در ادامه با سیدعلیرضا ناجی، رئیس مرکز ویروس‌شناسی بیمارستان مسیح دانشوری و عضو کمیته علمی ستاد ملی مقابله با کرونا گفت‌وگویی انجام دادیم. ناجی با اشاره به شکنند بودن وضع موجود، خصوصاً نگرانی‌ها در ارتباط با نمونه جهش‌یافته هندی و آفریقایی کرونا که در ایران هم مشاهده شده است به‌علاوه تعطیلات پیش‌رو و امکان انجام مسافرت توسط مردم و پخش ویروس در تمام کشور به «فردینجامان» گفت: «ما درحال حاضر در موقعیتی هستیم که چند استان از استان‌های جنوبی ما در وضعیت قرمز قرار دارند. در تهران هم در چند روز اخیر تعداد مراجعان سرپایی افزایش پیدا کرده است و همچنان به‌طور متوسط روزی کمی کمتر از ۱۰ هزار مورد مثبت کرونا داریم و با وجود نمونه‌های هندی و آفریقایی ویروس کرونا، ما این خطر را حس می‌کنیم که ممکن است همان اتفاقی که با واریانت انگلیسی در ایران تجربه کردیم در مواجهه با واریانت‌های جدید هم دچار همان وضعیت شویم و اوضاع رو به وخامت بگذارد. به این خاطر که ما از این واریانت‌ها در ایران گزارش داریم و به‌صورت صددرصدی و درست هم امکان این را نداریم که بگوییم درحال حاضر گستردگی و فراگیری این واریانت‌ها در چه حد و سطحی است. برای همین باید توجه به این موضوع و افزایش تعداد شهرهای قرمز در استان‌های جنوبی و ترددی که ممکن است به وجود بیاید و حتی ممکن است از قبل هم این ویروس‌ها به نقاط دیگر کشور رسیده باشند، شرایط موجود شکننده است و اگر ساده‌انگاره و به قولی شل رفتار کنیم و مسافرت‌ها دوباره برقرار باشند و انجام شود و تعطیلات کنترل نشود و بعد از آن امتحانات و کنکور و بعد از آن بازم هم مسافرت‌ها، وضعیت به‌شدت نگران‌کننده و غیرقابل کنترل خواهد شد. بنابراین الان باید برای مدیریت وضعیت تلاش و برنامه‌ریزی کنیم. این راه نباید فراموش کرد، در صورت ایجاد موج پنجم، این موج به‌مراتب بدتر از موج‌های قبلی است، چون دو واریانت داریم که قدرت سرایت بالاتری دارند مثل واریانت هندی و واریانت آفریقایی جنوبی که از نظر واکسیناسیون مشکل‌ساز خواهد شد و روی اثر بخشی واکسن‌ها تأثیر می‌گذارد و این نگرانی‌های ما را بیشتر از گذشته خواهد کرد. در ارتباط با واکسیناسیونی که در ایران درحال انجام است هم باید بگوییم واقعیت این است که در هر صورت تعداد واکسن‌هایی که وارد می‌شود، کافی نیست و همین‌مساله به سرعت واکسیناسیون ما اثرگذار خواهد بود. به‌رحال سرعت واکسیناسیون بستگی به میزان واکسن موجود و واردشده و کشور دارد. یعنی ما ممکن است